

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

Форма навчання

Денна

Курс

III

Семестр

V

Луцьк 2021

Силабус навчальної дисципліни «Лексикологія англійської мови» підготовка бакалаврів

Розробники: доц. Сорокіна Л.Є.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей

Протокол № 1 від 31.08. 2021 р.

Завідувач кафедри Гедз С. Ф.

СИЛАБУС

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	перший (бакалаврський)	Вибіркова
Кількість годин/ кредитів 150 / 5 кредитів ЄКТС		Рік навчання <u> 3 </u>
		Семестр <u> 5 </u>
		Лекції <u> 20 </u> год.
ІНДЗ: <u> € </u>		Практичні (семінарські) 48год.
		Самостійна робота 68 год.
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання: англійська / українська		

II. Інформація про викладача (-ів)

Прізвище, ім'я та по батькові	Сорокіна Ліна Євгенівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	-
Посада	доцент кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей
Контактна інформація	м.т. (066)4539256
	Sorokina.lina@eenu.edu.ua, linanivska@gmail.com
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Програма навчальної дисципліни «Лексикологія англійської мови» призначена для студентів III курсу першого (бакалаврського) рівня здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Програма з курсу «Лексикологія англійської мови» ставить за мету висвітлення як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних проблем

лексикології з точки зору наукових досягнень сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формування основ наукового мислення з прицілом на використання матеріалів курсу в практиці викладання англійської мови в освітніх закладах різного типу та перекладацькій діяльності.

Метою курсу є навчити студентів розумінню суті лексичних явищ сучасної англійської мови, усвідомленню процесів взаємодії англійської мови, усвідомленню процесів взаємодії соціальних та мовних факторів, процесів збагачення словникового складу мови, утворення нових терміносистем в зв'язку з розвитком науки та техніки. Курс «Лексикологія англійської мови» має озброїти студентів сумою знань, які допоможуть їм як фахівцям-філологам та викладачам правильно інтерпретувати мовні факти, глибоко осмислювати тексти, що вивчаються.

Вивчення теоретичного та практичного матеріалу курсу дозволить розрізняти та визначати слова іншомовного походження, поглибити словниковий запас синонімічними, фразеологічними тощо одиницями, коректно застосовувати літературні та розмовні слова, розрізняти шляхи та засоби словотвору.

Основними **завданнями** курсу «Лексикологія англійської мови» є:

- ознайомити студентів з головними галузями лексикології (семасіологія, словотворення, етимологія, фразеологія, лексикографія);
- сформувані у студентів уявлення про системність лексичного складу англійської мови;
- визначити основні типи морфологічної будови слів;
- комплексно розглянути засоби словотворення з огляду на ступень їх продуктивності;
- сформувані у студентів уявлення про систему лексичного значення, його структуру;
- систематизувати відомості про семантичні класи слів;
- окреслити закономірності розвитку англійської мови та окремі механізми її трансформації у національно негомogenous;
- розглянути головні проблеми сучасної англійської лексикографії, типи словників та історію їх укладання.

Курс знайомить студентів з проблематикою лексикологічних досліджень, понятійним апаратом лексикології, методами лінгвістичного дослідження, з дискусійними проблемами і концепціями, які відображені у найбільш визначних працях вітчизняних та зарубіжних (зокрема, англійських) лінгвістів. Курс повинен допомогти студенту правильно аналізувати мовний матеріал, осмислити і впорядкувати вже набутий ним у попередніх семестрах вокабуляр і сприяти більш цілеспрямованому, свідомому і систематичному засвоєнню нової лексики.

2. Компетентності та результати навчання.

1. Загальні компетентності:

Здатність вчитися і опановувати нові знання.

Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті, популяризувати культурні цінності світового значення.

Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

2. Фахові компетентності:

Здатність здійснювати пошук інформації, об'єктивно її оцінювати, обробляти з метою використання під час аналізу філологічних явищ, історико-культурних реалій, методик навчання і виховання та задля результативної реалізації навчально-виховного процесу, послуговуючись сучасними інформаційними (зокрема і хмарними) та комунікаційними технологіями.

Здатність оперувати в освітній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями під час інтерпретації реалій історико-культурного процесу, аналізу філософських учень, порівняння і зіставлення мовних та літературних явищ, зразків перекладу.

Здатність демонструвати сформовані мовну й мовленнєву компетенції з англійської мови на високому рівні в процесі фахової і міжособистісної комунікації, коректування текстів, перекладу зразків різних функціональних стилів.

Здатність стимулювати в учнів на уроках англійської мови інтерес до навчання, мотивацію до саморозвитку, формувати комунікативні, мовні, мовленнєві, соціокультурні компетентності, застосовуючи особистісно-зорієнтований, діяльнісний, компетентнісний підходи, ефективні методики і технології викладання.

Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, доброчесності, відповідальності, справедливості, партнерства, компетентності, законності.

3. Програмні навчальні результати:

Вільно спілкується державною та іноземними мовами усно й письмово, використовує їх для організації продуктивної міжкультурної комунікації.

Виявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

Володіє відомостями щодо різноманітних мовно-літературних і суспільно-історичних явищ та процесів, оперує базисними філологічними, перекладознавчими, світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

Володіє знаннями з фонетики, лексикології, граматики, орфографії, орфоепії англійської мови, уміє їх практично використовувати в освітньому процесі, знає методику формування мовних компетентностей в учнів.

До кінця навчання студент **знатиме:**

- 1) Предмет та завдання лексикології як мовознавчої науки та навчальної дисципліни;
- 2) Типи лексичних одиниць;
- 3) Значення лексичних одиниць, проблеми семантики, аспекти і типи значень;
- 4) Поняття синонімії та антонімії, шляхи становлення та їх типи;
- 5) Поняття омонімії, шляхи становлення омонімів та їх типи;
- 6) Семантичні зв'язки слів та угруповання лексичної системи: гіперо-гіпонімічні ряди, синонімічні та антонімічні зв'язки слів;
- 7) Морфемну структуру та способи утворення слів у сучасній англійській мові;
- 8) Закономірності сполучуваності лексичних одиниць, ідіоматичність лексики;
- 9) Етимологічні джерела англійського лексикону;
- 10) Основні типи словників та проблеми лексикографії;

вмітиме:

- 1) Визначати джерела походження іншомовних слів;
- 2) визначати та характеризувати морфологічну будову англійських слів;
- 3) розрізняти шляхи та засоби словотвору;
- 4) розпізнавати частиномовну приналежність афіксів;
- 5) визначати характер сполучуваності, виявляти вільні словосполучення та сталі вирази;
- 6) визначати класи фразеологічних одиниць;
- 7) добирати синоніми, антоніми, омоніми, пароніми, метафори, метонімії;
- 8) розпізнавати стилістично нейтральні й стилістично забарвлені лексичні одиниці;
- 9) розрізняти Британський та Американський варіанти англійської мови;
- 10) вміти користуватися різними видами словників.

Структура навчальної дисципліни.

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, відведених на:			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійну роботу	Консультації
Змістовий модуль I. Lexicology as a Branch of Linguistics. The Etymology of English words. Word-Formation.				
Тема 1. Lexicology as a Branch of Linguistics.	2	2	12	1
Тема 2. Etymological Peculiarities of the English Word-Stock.	4	6	14	1
Тема 3. Word-Formation. Productive / Non-productive ways of word-formation.	4	6	12	1
Разом	10	14	38	3
Змістовий модуль II. Change of meaning. Semantic groups of words. Stylistic Peculiarities of the English Vocabulary.				
Тема 5. Change of meaning.	2	4	12	1
Тема 6. Semantic groups of words. Synonymy. Antonymy. Euphemisms.	2	6	14	1
Тема 7. Homonymy.	2			
Тема 8. Stylistic differentiation of English words.	2	6	14	1
Разом	8	16	38	3
Змістовий модуль III. English Phraseology. Variants of the English language.				
Тема 9. Word groups and phraseological units.	2	6	14	2
Тема 10. Main variants of the English language.	2	6	24	2
Разом	4	12	38	4
Загалом за модулями	20	48	68	10

Завдання для самостійного опрацювання

Тема	Кількість годин
1. Lexical exercises	24
2. Lexicography. Types of dictionaries	24
3. The variants and dialects of the English language: the presentation. (ІНДЗ)	20

IV. Політика оцінювання

Розподіл балів та критерії оцінювання

Навчальний процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

При вивченні курсу “Лексикологія англійської мови” студент виконує такі види роботи: вивчення теоретичного матеріалу й практичне застосування при виконанні завдань (на практичних заняттях та самостійно), відпрацювання навиків правильного його вживання (на практичних заняттях та самостійно), виконання завдань для самостійної роботи, індивідуальних завдань, написання модульних контрольних робіт, підсумкових тестів.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Комплексна оцінка знань проводиться провідним викладачем за 100-бальною шкалою за кожен заліковий кредит. Навчальний курс складається із двох залікових кредитів. Вивчення курсу закінчується екзаменом.

Сумарна кількість балів, яку студент отримує при складанні модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка у V семестрі відповідає: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Не зараховано (з можливістю повторного складання)

Модуль I (поточне оцінювання)		Модуль II (ІНДЗ)	Модуль III (самостійна робота)	Модуль IV (модульний контроль)	Сума балів
ЗМ 1	10	10	5	15	100
ЗМ 2	10		5	15	

ЗМ 3	10		5	15	
Сума балів	30	10	15	45	

Поточне тестування й модульний контроль здійснюється провідним викладачем на практичних заняттях протягом семестру в межах відповідного навчального модуля за графіком, затвердженим кафедрою практики англійської мови.

Поточне тестування має на меті перевірку рівня знань студента при виконанні різного виду завдань на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент відповідно за кожен змістовий модуль (ЗМ), становить 10 балів, за індивідуальні 10 балів та самостійні завдання – 5 балів. Максимальна кількість балів після вивчення усіх змістових модулів дорівнює 100.

Поточне тестування включає написання модульної контрольної роботи в межах відповідного змістового модуля. Модульний контроль здійснюється провідним викладачем і може проводитись лише один раз. Відсутність студента на модульній контрольній роботі оцінюється у “0” балів. Повторне складання модульного контролю для студента можливе при його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою іноземних мов гуманітарних спеціальностей.

Підсумковий тест здійснюється після завершення вивчення студентом усіх змістових модулів й здачі індивідуального навчально-дослідного завдання.

Рівень знань студента оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою за семестр заноситься в заліково-екзаменаційну відомість.

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 40, за підсумковий - 60.

Основою навчального процесу та взаємин студента і викладача є об’єктивність, чесність, справедливість, порядність, толерантність, рівність учасників освітнього процесу.

Здобувачі освіти зобов’язані дотримуватися засад академічної доброчесності: самостійно виконувати навчальні завдання; вказувати покликання на джерела у разі використання ідей, тверджень тощо; надавати достовірну інформацію про результати своєї навчальної та творчої діяльності. Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності здійснюватиметься згідно з [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначені розкладом заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік, і у випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну з тем, або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

Повторне складання заліку з дисципліни допускається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Перелік питань до заліку

1. Course of Modern English Lexicology, its aims and significance. Main notions of Lexicology. Connection with other branches of linguistics.
2. Two approaches to language study – synchronic and diachronic.
3. Words of native origin and their characteristics.
4. Foreign elements in Modern English. Types of assimilation of borrowings.
5. Foreign elements in Modern English. Loan words according to the degree of assimilation
6. Classification of borrowings according to the language from which the word was borrowed.
7. The morphological structure of the word. Morpheme, its definition and comparison with a word.
8. Productive ways of word-formation. Affixation. Semantics of Affixes
9. Ways of word-formation. Conversion.
10. Ways of word-formation. Shortening (Contraction)
11. Composition / Compounding. The definition of the notion. The types of compounds.
12. Non-productive ways of word-formation. Blending
13. Ways of word-formation. Onomatopoeia
14. Ways of word-formation. Back-formation
15. Ways of word-formation. Sound and stress interchange
16. Change of meaning: broadening and narrowing of meaning.
17. Change of meaning: elevation and degradation of meaning
18. Transference of meaning: metaphor
19. Transference of meaning: metonymy
20. Synonyms. The definition of the notion. The dominant synonym.
21. The classification of synonyms.
22. Euphemism. Its definition as a source of synonymy.
23. Antonym. Its definition and classification.
24. Homonym. The definition and types of homonyms.
25. Standard English vocabulary: an overview of its layers.
26. Poetic and highly literary words.

- 27.The notion 'term' and its peculiarities. The process of 'determinization'.
- 28.Archaic words and their types.
- 29.Literary Coinages (including Nonce-Words).
- 30.Slang. Jargonisms. The definition of the notions.
- 31.Professionalisms. Dialectal words. Vulgarisms. The definition of the notions.
- 32.Definition of phraseological units. The problem of definition of phraseological units and their characteristic features.
- 33.Different approaches to the classification of phraseological units.
- 34.Lexicography. Types of dictionaries.
- 35.Characteristic features of American English.
- 36.Standard English and local dialects in the British Isles.

VI. Рекомендована література інтернет-ресурси

О с н о в н і

1. Антрушина Г. Б. Лексикология английского. М.: Дрофа, 2001. 288 с.
2. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка. М.: Высшая школа, 1986. 295 с.
3. Гинзбург Р. З. Лексикология английского языка. М.: Высшая школа, 1979. 269 с.
4. Гороть Є. І Теоретична й практична лексикологія сучасної англійської мови. Луцьк : Волин.нац. ун-т ім. ЛесіУкраїнки, 2011. 340с.
5. Зыкова И.В. A practical course in English Lexicology. Москва: Академия, 2008. 288 с.
6. Квеселевич Д.І., Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. Вінниця: Вид-во Нова книга, 2001. 126 с.
7. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови. Харків: Вид-во Основа, 1993. 172 с.
8. Ніколаєнко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. Вінниця: Нова книга, 2007. 528с.
9. Kvetko P. English Lexicology in theory and practice. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave. 2009. 203 p.
10. Lipka L. Outline of English Lexicology: Lexical Structure, Word Semantics and Word Formation. Tübingen : Niemeyer, 1992. 223 p.

Додаткові

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця: Вид-во Нова книга, 2003. 160 с.
1. Зацний Ю. А. Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя: ЗДУ, 2001. 243 с.
2. Методичні рекомендації для самостійної роботи з курсу лексикології англійської мови для студентів III курсу/ Укладач Л. Ф. Бойцан. Київ: Вид. Центр КДЛУ, 2000. 40 с.
3. Раєвська Н.М. Англійська лексикологія / Н. М. Раєвська. Київ: Вища школа, 1979. 300 с.

4. Харитончик З.А. Лексикология английского языка. Минск: Вышэйшая школа, 1992. 232 с.
5. Chulanova, G. V. Lexicology in theory practice and tests: study guide. Sumy : Sumy State University, 2015. 241p.
6. Cruise D. A. Lexical Semantics. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. 310 p.
7. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. 489 p.

Интернет-ресурсы

<https://www.engvid.com/>

<https://www.mmmenglish.com>

Rachel's English <https://rachelsenglish.com>

Snap Language <https://youtube.com/snaplanguagelearner>